

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА ЗА ЗАЕМНА ЗАШТИТА И ПОТТИКНУВАЊЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Бугарија за заемна заштита и поттикнување на инвестициите, илто Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 15 април 1999 година.

Број 07-1494/1
15 април 1999 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Киро Глигоров, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
д-р Саво Климовски, с.р.

ЗАКОН
ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА ЗА ЗАЕМНА ЗАШТИТА И ПОТТИКНУВАЊЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Бугарија за заемна заштита и поттикнување на инвестициите, склучен во Софија на 22 февруари 1999 година.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски и бугарски јазик гласи:

ДОГОВОР
помеѓу
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
и
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА

за
заемна заштита и поттикнување на инвестициите

Владата на Република Македонија и Владата на Република Бугарија, во понатамошниот текст Договорни страни,

со желба за создавање подобри услови за развивање на економските односи меѓу Република Македонија и Република Бугарија, а особено за инвестирање на териториите на двете држави; и

со цел да се поттикнат и заемно заштитат таквите инвестиции и да придонесат за стимулирање на деловните контакти и економскиот развој на двете држави,

СЕ ДОГОВОРИЈА ЗА СЛЕДНОВО:

Член 1
Дефиниции

За целите на овој Договор:

1. Поимот "инвестиции" ќе означува средства инвестирани од инвеститори на едната од договорните страни на територијата на другата

договорна страна, во согласност со законодавството на другата, вклучувајќи особено, но не и исклучиво:

- а) права на сопственост и секакви други стварни права;
- б) акции, удели или друг облик на учество во компаниите;
- в) права на заеми, како и секакви други права коишто имаат економска вредност и се поврзани со процесот на инвестирање;
- г) авторски права, како и други права во областа на индустриската и интелектуалната сопственост, како know-how, трговски ознаки, технички процеси индустриски дизајн и good-will;
- д) права на вршење на стопански дејности, вклучувајќи го правото за истражување, обработка или експлоатација на природните богатства, коишто се даваат по сила на закон, договор или акт на овластен државен орган;
- ѓ) права на стоки, наменети за создавање на економска вредност или за стопански цели, кои врз основа на договор за лизинг и во согласност со националното законодавство, се дадени на користење на закупувач на територијата на една од договорните страни, од сопственик кој е државјанин на другата договорна страна или правно лице, со седиште на територијата на таа договорна страна.

Понатамошната промена на формата на вложените средства, нема да влије на нивниот карактер како инвестиција, под услов промената да не е во спротивност со законите на договорната страна на чијашто територија е извршена инвестицијата.

2. Поимот "приходи" ги означува сите вредности кои произлегуваат од инвестициите, како на пр. добивка, камати, дивиденди, лиценци и други законски приходи, вклучувајќи ја повторно инвестираната добивка, како и капиталната добивка.

3. Поимот "инвеститор" ќе означува:

- физичко лице, кое е државјанин на една од договорните страни, согласно со нејзиното законодавство;

- секоја компанија, фирма, здружение, организација или асоцијација, со својство на правно лице или без такво својство, основана или организирана согласно со законодавството на секоја од договорните страни и со седиште на нејзината територија.

4. Поимот "територија" ќе означува:

а) во однос на Република Македонија - територијата на Република Македонија, вклучувајќи го копнениот, водениот и воздушниот простор, над кои Република Македонија остварува суверени права или јурисдикција во согласност со меѓународното право.

б) во однос на Република Бугарија - територијата под суверенитет на Република Бугарија, вклучувајќи го територијалното море, како и континенталниот појас, и одделна економска зона над која Република Бугарија има суверени права или јурисдикција во согласност со меѓународното право.

Член 2

Поттикнување и заштита

1. Секоја од договорните страни ќе ги поттикнува инвеститорите од другата договорна страна да инвестираат на нејзината територија и ќе ги одобрува инвестициите во согласност со своето законодавство.

2. Секоја од договорните страни, во секое време, ќе гарантира праведен и непристрасен третман и заштита на инвестициите на инвеститорите од другата Договорна страна. Секоја од договорните страни ќе гарантира дека инвестициите на инвеститорите на другата договорна страна во никој случај нема да бидат предмет на неоправдани или пристрасни мерки коишто би го попречиле управувањето, одржувањето, користењето, проширувањето или прекинувањето на инвестициите на нејзината територија.

3. Во случај на реинвестирање на приходите од инвестициите, тие инвестиции и нивните приходи ќе ја уживаат истата заштита како и претходните инвестиции.

4. Секоја од договорните страни ќе ги разгледува прашањата во однос на влегувањето, престојот, работата и движењето на својата територија, на државјаните на другата договорна страна коишто извршуваат дејност поврзана со инвестициите, како и на членовите на нивните семејства кои се во заедничко домаќинство со нив, во согласност со своето законодавство, како што е определено со овој договор.

5. Договорните страни заемно ќе се информираат за можностите за инвестирање на нивните територии.

Член 3

Третман на најповластена нација

1. Секоја од договорните страни ќе им обезбеди третман на инвестициите извршени од инвеститори на другата договорна страна и на приходите добиени од тие инвестиции, под ист обем и под истите услови кои што важат за инвестициите и приходите од нив на сопствените инвеститори или од инвеститори на некоја трета држава.

2. Одредбите од точка 1 на овој член нема да се однесуваат на предности или на привилегии коишто едната од договорните страни и ги дала или може во иднина да и ги даде на трета држава врз основа на своето членство во царински сојуз, економски заедници, зона на слободна трговија или договори за избегнување на двојно оданочување.

3. Секоја од договорните страни го задржува правото да прави или поддржува, во согласност со своето законодавство, отстапки од националниот третман, даден согласно со точка 1 на овој член. Меѓутоа, секоја нова отстапка ќе се однесува само во однос на инвестиции извршени по влегувањето во сила на таа отстапка.

Член 4

Компензација на загуби

Инвеститорите од едната договорна страна, чишто инвестиции ќе претрпат загуби на територијата на другата договорна страна, заради војна, друг оружен конфликт, вонредна состојба или други слични состојби, ќе уживаат третман еднаков со оној кој го уживаат сопствените инвеститори или инвеститорите на која и да е трета држава.

Член 5

Национализација и експропријација

1. Инвестициите на кои се однесува овој договор не можат да бидат предмет на било какви мерки со кои е можно трајно или привремено да се ограничи нивно право на сопственост, владение, користење или управување, свен во случаи кога е тоа стриктно одредено со закон.

Инвестициите на инвеститори на една од договорните страни не можат да бидат делумно или целосно оттуѓени, национализирани или подложни на било какви други мерки со сличен ефект, освен ако тоа го наложува јавниот интерес, под услов веднаш целосно и адекватно да се надомести штетата, како и под услов мерките да се непристрасни и во согласност со сите правни норми.

2. Обештетувањето ќе се исплатува во слободно конвертибилна валута и треба да одговара на пазарната вредност на инвестицијата на денот на донесувањето на актот за оттуѓување или национализација. Обештетувањето ќе вклучува и годишна ЛИБОР камата, која ќе се пресметува започнувајќи од денот на донесувањето на актот за оттуѓување или национализација до денот на исплатувањето.

Во случај да не може да биде определена пазарната вредност на инвестицијата соодветно се применуваат меѓународните признати нормативи за тоа.

Член 6

Пренос

1. Секоја од договорните страни ќе овозможи на инвеститорите на другата договорна страна, по исполнувањето на сите даночни задолженија, можност за слободен трансфер на:

а) капитал и дополнителни износи потребни за одржување и проширување на инвестицијата;

б) приходи од инвестицијата;

в) приходи добиени од продажба или од целосна или делумна ликвидација на инвестицијата;

г) износи неопходни за плаќање на расходите кои произлегуваат од функционирањето на инвестицијата, како на пр. износи за :

- исплаќање на заеми;

- исплаќање на патентни или лиценцни надоместоци;

- плаќање на други расходи;

д) обештетувања исплатени согласно членовите 4 и 5;

ѓ) заработките на државјаните на другата договорна страна за работи или за услуги извршени во врска со инвестициите, направени на нејзината територија, согласно нејзиното законодавство.

2. Преносите утврдени во точка 1. на овој член, ќе се извршат без застој, но најдоцна во рок од 3 месеци, во конвертибилна валута, по важечкиот девизен курс на денот на преносот, каде што е направена инвестицијата.

3. Во согласност со законодавството на секоја од договорените страни, сите преноси кои се предмет на овој член ќе бидат третирани на начин не помалку поволен од третманот на преносот на инвестиции вложени од инвеститор на која и да е трета држава.

Член 7

Суброгација

Договорната страна, која врз основа на гаранција дадена за инвестиција извршена на територијата на другата договорна страна, извршила плаќање на еден од своите инвеститори, ќе биде ополномоштена, по сила на суброгација, да ги ужива правата и обврските, а исто така и да ги преземе должностите на инвеститорот. Стапувањето на правата и должностите на осигурениот инвеститор ги опфаќа и правото на пренос наведено во член 6 на овој договор.

Суброгираната договорна страна не може да стекнува права или да презема обврски поголеми од тие на осигурениот инвеститор.

Член 8

Решавање на спорови меѓу договорните страни

1. Споровите меѓу договорените страни кои се однесуваат на толкувањето или примената на овој договор, ќе се решаваат, доколку е можно, спогодбено.

2. Ако спорот меѓу договорните страни не може да се реши на овој начин во рок од 6 месеци од започнување на преговорите, истиот може, по барање на било која од договорните страни, да се поднесе за решавање пред арбитражен суд.

3. Арбитражниот суд ќе биде составен, за секој поединечен случај, на следниов начин:

По добивање на барањето за арбитража, секоја од договорните страни, во рок од 3 месеци, ќе предложи еден член на судот. Тие два члена ќе определат државјанин на трета држава кој, со одобрение на двете договорни страни, ќе биде назначен за претседател на судот. Претседателот ќе биде назначен во рок од 2 месеца од денот на назначување на другите 2 члена.

4. Ако во роковите определени во точка 3 на овој член не бидат извршени неопходните назначувања, секоја од договорните страни, може, при недостаток на друг договор, да го покани претседателот на Меѓународниот суд на правдата да ги изврши неопходните назначувања. Ако претседателот е

државјанин на било која од договорните страни или ако од некоја друга причина е спречен да ја извршува својата функција, заменик- претседателот ќе биде поканет да ги изврши неопходните назначувања. Ако заменик- претседателот е државјанин на било која од договорните страни или ако и тој е спречен да ја извршува својата функција, следниот по хиерархија член на Меѓународниот суд на правдата, кој не е државјанин на една од договорните страни, ќе биде поканет да ги изврши неопходните назначувања.

5. Арбитражниот суд ја донесува одлуката врз основа на одредбите на Договорот склучен меѓу договорните страни, како и на општоприфатените принципи и норми на меѓународното право. Истиот донесува одлука со мнозинство на гласови. Таа одлука ќе биде задолжителна и конечна за двете договорни страни. Судот ќе ја одреди сопствената процедура.

6. Секоја договорна страна ги поднесува трошоците за својот член на судот и за своето учество во арбитражниот процес. Трошоците за претседателот и останатите трошоци се поднесуваат подеднакво од двете договорни страни.

Член 9

Решавање на спорови меѓу инвеститор и договорна страна

1. Спорови помеѓу инвеститор на една од договорните страни и другата договорна страна, по однос на обврските на последната според овој договор, засегнувајќи ја инвестицијата на претходната, ќе бидат решавани на најбрз можен начин од спорните страни во духот на пријателство.

2. Ако таквиот спор не биде решен во дух на пријателство, во рок од 6 месеци од денот на барањето на било која од страните инвеститорот може да го поднесе спорот пред надлежниот суд на договорната страна.

3. Во случај на спор врз основа на членовите 4,5 и 6 на овој договор, засегнатиот инвеститор може да избере спорот да го изнесе на решавање пред:

а) "ad-hoc" арбитражен суд составен според арбитражните правила на Комисијата на Обединетите нации за меѓународно трговско право (UNCITRAL); или

б) Меѓународниот центар за решавање на инвестициони спорови, во случај Република Македонија и Република Бугарија да се потписнички на Конвенцијата за решавање на инвестициони спорови меѓу држави и државјани на други држави, отворена за потпишување на 18 март 1965 година во Вашингтон.

4. Решението ќе биде конечно и задолжително за двете страни од спорот и ќе се применува во согласност со законодавството на соодветната договорна страна.

Член 10

Консултации

Секоја договорна страна може да и предложи на другата договорна страна да започнат консултации по сите прашања што се однесуваат на

исполнувањето или толкувањето на овој договор. Другата договорна страна ќе ги преземе неопходните мерки за одржување на консултациите.

Член 11

Поповолни услови

Ако законодавството на договорните страни, со постојните или идни меѓународни договори меѓу Република Македонија и Република Бугарија или со други меѓународни договори, на кои тие се потписнички, содржат одредби што ќе ги третираат инвестициите на инвеститорите од другата договорна страна се поповолни од решенијата во овој договор, тие одредби ќе имаат приоритет.

Член 12

Влегување во сила

Овој договор подлежи на ратификација и ќе влезе во сила наредниот ден од денот кога е примено последното известување со коешто двете договорни страни заемно се известуваат дека се исполнети условите за влегување во сила на овој договор, согласно со нивните законодавства.

Член 13

Дејство на Договорот

1. Овој договор се склучува за период од 10 (десет) години и се продолжува автоматски секој следен период од 10 години, освен ако едната од договорните страни не ја извести писмено, најмалку една година пред истекувањето на рокот, другата договорна страна за својата одлука за прекинување на Договорот.

2. Овој договор ќе се применува и за инвестиции кои се направени и не се прекинати од инвеститор на едната договорна страна, на територијата на другата договорна страна, во согласност со нејзиното законодавство, пред влегувањето во сила на овој договор. Овој договор нема да се применува за инвестиционите спорови кои настанале пред неговото влегување во сила.

3. Во однос на инвестициите, извршени пред датумот на приемот на известувањето за прекинувањето на овој договор од другата договорна страна, одредбите од членовите од 1 до 12 на овој договор, ќе останат во сила во рок од 5 години од тој датум.

Овој договор е потпишан во Софија на 22 февруари 1999 година, во два оригинални примерока, секој од нив на официјалните јазици на двете земји - македонски јазик, согласно Уставот на Република Македонија и бугарски јазик, согласно Уставот на Република Бугарија, при што двата текста имаат еднаква важност.

**ЗА ВЛАДАТА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

МИНИСТЕР ЗА ФИНАНСИИ
Борис Стојменов

**ЗА ВЛАДАТА
НА РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА**

МИНИСТЕР ЗА ФИНАНСИИ
Муравеј Радев

ДОГОВОР

МЕЖДУ

ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

И

ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЈА

ЗА

ВЗАИМНА ЗАЩИТА И НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ

Правителството на Република Македонија и Правителството на Република България, наричани по-долу Договарящи се Страни,

в желанието си да създадат по-благоприятни условия за развитие на икономическото сътрудничество между Република Македонија и Република България и особено за инвестиране на териториите на двете държави; и

с цел да насърчават и взаимно защитават тези инвестиции както и да допринесат за стимулиране на деловите контакти и икономическото развитие на двете държави,

СЕ ДОГОВОРИХА ЗА СЛЕДНОТО:

ЧЛЕН 1

ОПРЕДЕЛЕНИЯ

За целите на настоящия Договор:

1. Понятието "инвестиции" ще означава средства, инвестирани от инвеститор на едната от Договарящите се Страни на територията на другата Договаряща се Страна, в съответствие със законодателството на втората и ще включва по-специално, но не изключително:

- а) права на собственост и всякакви други вещни права;
- б) акции, дялове или други форми на участие в дружества;
- в) права на вземания, както и всякакви други права, които имат икономическа стойност и са свързани с процеса на инвестиране;
- г) авторски права както и други права в областта на индустриалната и интелектуалната собственост, като ноу-хау, търговски наименования, технически процеси, промишлени образци и гудуил;
- д) права за упражняване на стопански дейности и по-специално за търсене, обработване, извличане или експлоатация на природни ресурси, които се дават по силата на закон, договор или акт на компетентен държавен орган;
- е) права върху стоки, придобити в очакването или използвани с цел извличане на икономическа изгода или за стопански цели, които съгласно лизингов договор в съответствие с националното законодателство, приложимо към този специфичен лизингов договор, са предоставени на разположение на наемател на територията на едната Договаряща се Страна от собственик, който е гражданин на другата Договаряща се Страна или юридическа личност със седалище на територията на тази Договаряща се Страна.

Последваца промяна във формата, в която инвестициите са били направени, няма да засегне тяхната същност като инвестиции, при условие, че тази промяна не противоречи на законите на Договарящата се Страна, на чиято територия е била извършена инвестицията.

2. Понятието "приходи" означава всички суми, които се получават от инвестициите, като например печалби, лихви, дивиденди, лицензии и други законни доходи от тях, включително повторно инвестираният доход, както и прираста на капитала.

3. Понятието "инвеститор" ще означава:

- физическо лице, което е гражданин на една от Договарящите се Страни съгласно действащото в нея законодателство;
- всякаква компания, фирма, дружество, организация или асоциация, със или без юридическа личност, регистрирана или учредена в съответствие със законодателството на всяка от Договарящите се Страни, със седалище на нейна територия.

4. Понятието "територия" означава:

а) По отношение на Република Македонија – територията на Република Македонија, включително земните недра, водното и въздушното пространство, върху които Република Македонија упражнява суверенни права или юрисдикция в съответствие с международното право.

б) По отношение на Република България - територията под суверенитета на Република България, включително териториалното море, както и континенталния шелф и изключителната икономическа зона, върху която Република България упражнява суверенни права или юрисдикция в съответствие с международното право.

ЧЛЕН 2

НАСЪРЧАВАНЕ И ЗАЩИТА

1. Всяка Договаряща се Страна ще насърчава инвеститорите на другата Договаряща се Страна да инвестират на нейната територия и ще допуска такива инвестиции в съответствие със своето законодателство.

2. Всяка от Договарящите се Страни, по всяко време, ще осигурява справедливо и безпристрастно третиране и защита на инвестициите на инвеститорите от другата Договаряща се Страна. Всяка от Договарящите се Страни гарантира, че инвестициите, направени от инвеститор на другата Договаряща се Страна, в никакъв случай, няма да бъдат обект на неоправдани или пристрастни мерки, които биха попречили на управлението, поддържането, използването, разпореждането или прекратяването на инвестициите на нейната територия.

3. В случај на реинвестирање на приходите од инвестицијата, тези инвестиции и техните приходи ќе се ползват од същата заштита, како и првоначалните инвестиции.

4. Всяка Договаряща се Страна ќе разгледа благоприятно и в съответствие със своето законодателство въпросите, отнасящи се до влизането, престоя, работата и движението на своята територия на граждани на другата Договаряща се Страна, които извършват дейност, свързана с инвестициите, както е определено в настоящия Договор, както и на членовете на техните семейства, живеещи в едно домакинство с тях.

5. Договарящите се Страни ќе се информират взаимно за възможностите за инвестирање на техните територии.

ЧЛЕН 3

РЕЖИМ НА НАЙ-ОБЛАГОДЕТЕЛСТВУВАНА НАЦИЈА

1. Всяка Договаряща се Страна ќе предостави на инвестициите, извършени от инвеститори от другата Договаряща се Страна и на приходите, получени от тези инвестиции, третиране, в същия обхват и при същите условия, каквито предоставя на инвестициите и приходите от тях на своите собствени инвеститори или на инвеститори от която и да е трета държава.

2. Разпоредбите на Алинея 1 на този Член няма да се отнасят за преимущества или привилегии, които едната от Договарящите се Страни е предоставила или може в бъдеще да предостави на трети Държави, въз основа на своето членство в митнически съюз, икономически общности, зона за свободна търговия, или споразумения, отнасящи се до избягване на двойното данъчно облагане.

3. Всяка Договаряща се Страна си запазва правото да прави или да поддържа, в съответствие с действащото си законодателство, изключения от националния режим, предоставен съгласно Алинея 1 на този Член. Всяко ново изключение обаче, ще се прилага само по отношение на инвестиции, направени след влизането в сила на това изключение.

ЧЛЕН 4

ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ЗА ЗАГУБИ

На инвеститори на едната Договаряща се Страна, чиито инвестиции претърпят загуби на територията на другата Договаряща се Страна, дължащи се на война, друг въоръжен конфликт, извънредно положение или други подобни събития, ще бъде предоставено третиране не по-малко благоприятно от това, предоставено на собствените инвеститори или на инвеститорите от която и да е трета държава.

ЧЛЕН 5

НАЦИОНАЛИЗАЦИЈА И ЕКСПРОПРИАЦИЈА

1. Инвестициите, за които се отнася този Договор не могат да бъдат предмет на каквито и да е мерки, с които е възможно трајно или времено да се ограничи тяхното право на сопственост, владение, ползване, или разпореждането освен в случаите, когато това изрично е установено със закон.

Инвестициите на инвеститори на една от Договарящите се Страни не могат да бъдат частично или цялостно отчуждавани, национализирани или подлагани на каквито и да е мерки с подобен ефект освен ако това се налага от општествения интерес при условие, че вече напълно и надлежно е компенсирана штетата и също така при условие, че мерките са безпристрастни и в съответствие с всички правни норми.

2. Обезштетението на вредите се изплаща в свободно конвертируема валута и трябва да се равнява на пазарната стойност на инвестициите от датата на постановяване на акта за отчуждаване или национализација. Обезштетението ще вклучва и лихва, равняваща се на 12 месеца по ЛИБОР, започваща да тече от деня на издаване на акта за отчуждаване или национализација до деня на изплащането.

В случай, че не може да бъде определена пазарната стойност на инвестицијата, съответно се прилагат меѓународно признатите нормативи за оценка.

ЧЛЕН 6

ПРЕВОДИ

1. Всяка Договаряща се Страна ще предоставя на инвеститорите на другата Договаряща се Страна, след изпълнение на всички данъчни задължения, възможността за свободния трансфер на:

- а) капитал и допълнителни суми, предназначени за поддръжане или увеличаване на инвестицијата;
- б) доходи от инвестицијата;
- в) приходи, получени от продажбата или от опщата или частичната ликвидација на инвестицијата;
- г) сумите, необходими за плащането на разходите, произтичащи от функционирането на инвестицијата, като:
  - изплащане на заеми;
  - изплащане на патентни или лицензионни такси,
  - плащане на други разходи;

д) обезщетение, платимо в съответствие с членове 4 и 5;

е) възнаграждението, получено от граждани на другата Договаряща се Страна за работа или услуги, извършени във връзка с инвестициите, направени на нейна територия, в съответствие с нейното законодателство.

2. Преводите, посочени в предшествуващата Алинея, ще се извършват без забава, но най-късно до три месеца, в свободно конвертируема валута по обменния курс, действащ в деня на превода на територията на Договарящата се Страна, където е направена инвестицията.

3. В съответствие със законодателството на всяка една от Договарящите се Страни, всички преводи, които са предмет на настоящия Член ще бъдат третирани по начин не по-малко благоприятен от този предоставен на преводи на инвестиции направени от инвеститор на която и да е трета страна.

ЧЛЕН 7

СУБРОГАЦИЯ

Договаряща се Страна, която по силата на гаранция, дадена за инвестиция, направена на територията на другата Договаряща се Страна, е извършила плащане на един от своите инвеститори, ще бъде оправомощена, по силата на суброгация, да упражнява правата и исковете, а също така да поеме задълженията на така упоменатия инвеститор. Встъпването в правата и задълженията на обезпечения инвеститор се разпростира също и до правото върху превода, посочен по-горе в Член 6.

Платилата Договарящата се Страна не може да придобива права или поема задължения, по-големи от тези на обезпечения инвеститор.

ЧЛЕН 8

УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ МЕЖДУ ДОГОВАРЯЩИТЕ СЕ СТРАНИ

1. Споровете между Договарящите се Страни относно тълкуването или прилагането на този Договор ще се уреждат, доколкото е възможно, чрез преговори между Договарящите се Страни.

2. Ако спорът между Договарящите се Страни не може да се уреди по този начин в течение на шест месеца след започване на преговорите, той може да бъде отнесен, по искане на която и да била от Договарящите се Страни, пред арбитражен съд.

3. Този арбитражен съд ще бъде съставян за всеки отделен случай по следния начин:

В тримесечен срок след получаване на молбата за арбитраж всяка Договаряща се Страна ще посочи един член на съда. Тези двама членове

ще определят гражданин на трета држава, който, с одобрението на двете Договарящи се Страни, ще бъде назначен за председател на съда. Председателят ще бъде назначен в двумесечен срок от датата на назначаване на другите двама членове.

4. Ако в сроковете, определени в алинея 3 на този член, не бъдат извършени необходимите назначения, всяка Договаряща се Страна може, при липса на друго споразумение, да покани Председателя на Международния съд да извърши необходимите назначения. Ако Председателят е гражданин на която и да била Договаряща се Страна, или ако е възпрепятствуван по някакъв друг начин от изпълнение на упоменатата функция, заместник-председателят ще бъде поканен да извърши необходимите назначения. Ако заместник-председателят е гражданин на която и да била Договаряща се Страна или ако той също е възпрепятствуван от изпълнението на упоменатата функция, следващият по старшинство член на Международния съд, който не е гражданин на която и да била Договаряща се Страна, ще бъде поканен да извърши необходимите назначения.

5. Арбитражният съд постановява решението си въз основа на разпоредбите на настоящия Договор, сключен между Договарящите се Страни, както и въз основа на общоприетите принципи и норми на международното право. Същият постановява решението си с мнозинство на гласовете. Това решение ще бъде задължително и окончателно за двете Договарящи се Страни. Съдът определя своя собствена процедура.

6. Всяка Договаряща се Страна ще поема разходите за своя член от съда и за своето представяне в арбитражния процес. Разходите за председателя и останалите разходи ще се поемат поравно от Договарящите се Страни.

ЧЛЕН 9

УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ МЕЖДУ ИНВЕСТИТОР И ДОГОВАРЯЩА СЕ СТРАНА

1. Спорове между инвеститор на една от Договарящите се Страни и другата Договаряща се Страна относно задължение на последната по този Договор, засягащи инвестиция в предишната, ще бъдат решавани по възможно най-бърз начин от спорещите страни в дух на приятелство.

2. Ако такъв спор не бъде разрешен в дух на приятелство в течение на шест месеца от датата на искането на която и да е от страните, въпросният инвеститор може да отнесе спора до компетентния съд на Договарящата се Страна.

3. В случай на спор по силата на Членове 4, 5 и 6 на този Договор, засегнатият инвеститор може да избере да отнесе спора, вместо това, за уреждане от:

а) арбитражен съд "ад-хок", съставен по арбитражните правила на Комисията на Обединените Нации по международно търговско право (УНСИТРАЛ); или

б) Меѓународниот център за уреждане на инвестиционни спорове, в случай, че Република Македонија и Република Бугарија са страни по Конвенцијата за уреждане на инвестиционни спорове меѓу држави и граѓани на други држави, подпишана във Вашингтон на 18 март 1965 година.

4. Решението ќе биде окончателно и задолжително за двете страни по спора и ќе се прилага в съответствие с вътрешното законодавство на съответната Договаряща се Страна.

ЧЛЕН 10

КОНСУЛТАЦИИ

Всяка Договаряща се Страна може да предложи на другата Договаряща се Страна да започнат консултации по всички въпроси, засягащи изпълнението или тълкуването на настоящия Договор. Другата Договаряща се Страна ќе предприеме необходимите мерки за провеждането на тези консултации.

ЧЛЕН 11

ПО-БЛАГОПРИЯТНИ УСЛОВИЯ

Ако законодателството на Договарящите се Страни, настоящи или бъдещи меѓународни споразумения меѓу Република Македонија и Република Бугарија или други меѓународни договори, по които те са страни, съдържат разпоредби, третиращи инвестициите на инвеститори от другата Договаряща се Страна по-благоприятно от предвиденото в този Договор, то тези разпоредби ќе имат приоритет.

ЧЛЕН 12

ВЛИЗАНЕ В СИЛА

Този Договор подлежи на ратификация и влиза в сила от деня, следващ датата, на която е получено последното от уведомленията, с които двете Договарящи се Страни се известяват взаимно, че са изпълнени изискванията на законодателството на всяка от тях за влизането му в сила.

ЧЛЕН 13

ДЕЙСТВИЕ НА ДОГОВОРА

1. Настоящият договор се сключва за срок от 10 (десет) години и се продължава автоматично за всеки следващ период от 10 (десет) години, освен ако едната Договаряща се Страна не уведоми писмено, най-малко една година преди изтичането на съответния срок, другата Договаряща се Страна за решението си да прекрати неговото действие.

2. Този Договор ќе се прилага и за инвестиции, които са направени и не са прекратени от инвеститор на едната Договаряща се Страна, в

съответствие със законодателството на другата Договаряща се Страна, на нейната територия преди влизането му в сила. Този Договор не се прилага по отношение на инвестиционни спорове, възникнали преди неговото влизане в сила.

3. По отношение на инвестиции, извършени преди датата на която уведомлението за прекратяване на този Договор е получено от другата Договаряща се Страна, разпоредбите на Членове от 1 до 12 ще останат в сила за срок от 5 (пет) години от тази дата.

Съставен в София на 22 февруари 1999 година в два оригинални екземпляра, всеки от които на официалните езици на двете страни – български език, съгласно конституцията на Република България и македонски език, съгласно конституцията на Република Македонија, като двата текста имат еднаква сила.

**ЗА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА:**

**ЗА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЈА:**

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".